

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica a douăzeci și cincea după Rusalii

Samarineanul milostiv – grafică realizată de Bogdan Zahariuc

Măine este Lăsatul secului pentru Postul Crăciunului

Acest post reprezintă unul dintre cele patru posturi importante din timpul anului bisericesc. Având o durată de 40 de zile - începând cu data de 15 noiembrie și ținând până la 24 decembrie, inclusiv - el amintește creștinilor de cele două posturi de 40 de zile ținute de Moise pe Muntele Sinai, înainte de primirea Legii, (Ieșirea 34, 24-31; Deut. 9, 9-18), precum și de postul aspru și lung făcut de Ilie când a fugit de la fața Izabelei ce dorea să-l omoare, după care s-a învrednicit a vorbi cu Dumnezeu, a numit pe Elisei ca urmaș al său și a fost ridicat de pe pământ la cer într-un dumnezeiesc car de foc. De asemenea, ni se atrage atenția asupra datoriei pe care o avem de a ne pregăti cum se cuvine, prin post și rugăciune, pentru Marele Praznic al Nașterii Domnului.

În Postul Crăciunului se face dezlegare la pește:

- sâmbăta și duminica, cu excepția perioadelor cuprinse între 15 și 20 noiembrie, inclusiv, precum și între 20 și 24 decembrie, inclusiv.
- în zilele însemnate în calendar prin cruce neagră (sfinți mai importanți), dacă aceste zile cad luna, marțea sau joia (miercurea și vinerea se face doar dezlegare la vin și untdelemn în astfel de cazuri, în rest fiind zile cu postire aspră).
- în zilele de miercuri și vineri, atunci când cade o sărbătoare a unui sfânt cu priveghere, cum ar fi: Sfântul Nicolae (6 decembrie) sau Sfântul Ierarh Spiridon (12 decembrie) sau una din sărbătorile care constituie hramuri ale anumitor biserici sau mănăstiri
- de praznicul Intrării în Biserică a Maicii Domnului (21 noiembrie), indiferent de ziua din săptămână în care ar cădea.

În calendarul editat de Mitropolia Moldovei și Bucovinei, se pot identifica zilele cu dezlegare, având semn în partea dreaptă un peștișor.

Vă dorim tuturor postire cu folos și ziditoare de suflet!

Evangelhia duminicii

Pilda Samarineanului Milostiv (Luca X, 25-37)

25. Și iată un învățător de lege s-a ridicat, ispitindu-L și zicând: Învățătorule, ce să fac ca să moștenesc viața de veci ?
26. Iar Iisus a zis către el: ce este scris în Lege ? Cum citești ?
27. Iar el, răspunzând, a zis: să iubești pe Domnul Dumnezeu tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată puterea ta și din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși.
28. Iar El i-a zis: Drept ai răspuns; fă aceasta și vei trăi.
29. Dar el, voind să se îndrepteze pe sine, a zis către Iisus: Și cine este aproapele meu ?
30. Iar Iisus, răspunzând, a zis: Un om cobora de la Ierusalim la Ierihon, și a căzut între tâlhari, care, după ce l-au dezbrăcat și l-au rănit, au plecat, lăsându-l aproape mort.
31. Din întâmplare, un preot cobora pe calea aceea și, văzându-l, a trecut pe alături.
32. De asemenea și un levit, ajungând în acel loc și văzând, a trecut pe alături.
33. Iar un samarinean, mergând pe cale, a venit la el și, văzându-l, i s-a făcut milă,
34. Și, apropiindu-se, i-a legat rănilor, turnând pe ele untdelemn și vin, și, punându-l pe dobitocul său, l-a dus la o casă de oaspeți și a purtat grijă de el.
35. Iar a doua zi, scoțând doi dinari i-a dat gazdei și i-a zis: Ai grijă de el și, ce vei mai cheltui, eu, când mă voi întoarce, îți voi da.
36. Care dintre acești trei ți se pare că a fost aproapele celui căzut între tâlhari ?
37. Iar el a zis: Cel care a făcut milă cu el. Și Iisus i-a zis: Mergi și fă și tu asemenea.

Pilda Samarineanului milostiv este plină de înțelesuri adânci. Ea pune în contrast, pe de o parte, elita religioasă a poporului Israel, reprezentată prin preotul și levitul care, „văzându-l, au trecut pe alături”, iar pe de altă parte, pe cei mai rătăciți în ale credinței, care și-au renegat neamul și credința pentru interese materiale, trecând la credința idolatră a celor care i-au cotropit. M-a fascinat și doresc să înfățișez în cele ce urmează una dintre tâlcuirile date de sfinții Părinți.

Omul căzut între tâlhari, rănit și prădat de aceștia, se spune că simbolizează pe primii oameni, umanitatea care, prin înșelare și ispitire de către tâlharii-diavoli este prădată de bogăția virtuților și acoperită cu rănile păcatelor. Omul rămas „aproape mort” este omul lipsit de binecuvântarea lui Dumnezeu și nădejdea dobândirii Raiului.

Preotul și levitul care au trecut pe acea cale fără a-l ajuta pe cel rănit ar reprezenta Legea Vechiului Testament și pe slujitorii ei, care, deși au fost foarte aproape de sufletul omenesc, nu au reușit să recupereze deplin urmările păcatului strămoșesc. Dar în această pildă Mântuitorul alege ca exemplu tocmai un samarinean, un străin de alt neam pentru a ilustra binefăcătorul. În chipul Samarineanului milostiv Mântuitorul se înfățișa pe Sine Însuși, înțelegem de fapt de ce a fost nevoie ca Fiului lui Dumnezeu să coboare între oameni ca un samarinean smerit și disprețuit, vindecând astfel rănile păcatului prin ungera cu untdelemn și vin.

Untdelemnul reprezintă astfel darurile Sfântului Duh pe care oamenii le primesc după Sfântul Botez, prin Taina Mirungerii, iar vinul, sângele Mântuitorului vărsat pe Crucea Golgotei pentru vindecarea și mântuirea noastră, prezent și astăzi în Taina Sfintei Împărtășanii.

Casa de oaspeți unde este adus cel rănit înseamnă Biserica, unde toți păcătoșii primesc iertare și vindecare de păcate, iar gazda simbolizează pe preoții Noului Testament, slujitorii lui Hristos și ai Sfintei Sale Biserici. Lor le sunt încredințate pentru salvarea umanității căzute Vechiul și Noul Testament – cei doi dinari de care vor da seama la Venirea a Doua a Mântuitorului.

Dumnezeu iubește pe toți oamenii. În iubirea sa pământească toți suntem egali, fii și fiice, frații și surori, fiecare fiind aproapele celuilalt.

De aceea, suntem datori să iubim și să ajutăm nu numai pe rudele, prietenii sau cunoștințele noastre, ci pe orice om care are nevoie de dragostea și ajutorul nostru.

Amalia Purușniuc

*“Om milostiv își face bine sufletului său,
pe când cel fără milă își chinuiește trupul
său”.*

(Pilde 11, 17)

Cuviosul stareț Paisie de la Neamț, este una dintre cele mai însemnate personalități ale monahismului ortodox care au viețuit pe meleagurile noastre, înnoitor al vieții duhovnicești din mănăstirile din Moldova (dar și din Oltenia și Muntenia, prin ucenicii săi), iscusit traducător al scrierilor Sfinților Părinți din limba greacă în limbile slavonă și română, adept fervent al metodei isihaste a „rugăciunii lui Iisus”, cunoscut și sub numele de Paisie Velicicovski.

Se naște la 21 decembrie 1722, ca al 11-lea copil din cei 12 ai protoiereului Ioan din Poltava și ai presbiterii Irina, primind la naștere numele de Petru. La frageda vârstă de 4 ani va rămâne orfan, iar din tinerețe va simți o puternică atracție spre viața monahală, căci tânărul Petru era tăcut și cu blândețe în purtări, ca unul ce zăbovea adesea asupra paginilor din *Viețile Sfinților*. Însă va urma câțiva ani la Școala mănăstirească Bratska, ca elev extern, și cu această ocazie va cerceta bisericile din împrejurimi, cu deosebire Lavra Pecerska. De mult folos îi va fi și întâlnirea cu mitropolitul Antonie al Moldovei, care probabil că a fost decisivă în hotărârea tânărului de a îmbrățișa viața monahală.

Astfel, la vârsta de 12 ani, el va fi tuns rasofor, sub numele de Platon, însă nu se cunoaște numele schitului în care el a fost tuns rasofor. De-a lungul câtorva ani, plin de năzuință pentru desăvârșirea evanghelică, Platon va trece prin câteva mănăstiri ucrainiene, și va poposi în cele din urmă, împreună cu alți 3 călugări, la schitul Dălhăuți (jud. Vrancea), unde acolo se aflau câțiva nevoitori care aveau și preocupări cărturărești. De aici, Platon va ajunge la alt schit, Trăisteni, unde a auzit, pentru prima dată, de pravila și rugăciunile făcute la Sfântul Munte.

Venind la schit starețul Vasile de la Poiana Mărului și văzându-l pe Platon, îl va lua cu el la Poiana, unde Platon va primi ascultarea de a copia într-un manuscris lucrarea *Desiderie*. De la Poiana Mărului, Platon va fi trimis la schitul Cârnu. Astfel, în decurs de 4 ani, cât a umblat pe la schiturile românești, Platon a putut culege destule învățături duhovnicești de la stareți, duhovnici și sihaștri. De aceea, dornic de desăvârșire, va lua hotărârea de a merge la Muntele Athos, astfel că în data de 4 iulie 1746, la vârsta de 24 de ani, va intra în mănăstirea Pantocrator din Sfântul Munte, unde se aflau și câțiva călugări slavi. Negăsind un părinte duhovnicesc s-a hotărât să locuiască singur.

După patru ani de viețuire sihăstrească, a venit la Sfântul Munte starețul Vasile, de la Poiana Mărului, care l-a tuns în monah, sub numele de Paisie. Imediat după acesta a venit un monah din Moldova, pe nume Visarion, în căutarea unui duhovnic. Auzind că Paisie știe limba română, Visarion a venit la dânsul și a rămas lângă el, ca ucenic. Cu timpul, în preajma lor s-au adunat și alți ucenici, dornici să intre în mica lor obște, astfel că numărul viețuitorilor din preajma lui Paisie s-a ridicat la 12 români-moldoveni și 5 slavi.

La vârsta de 36 de ani, Paisie va fi hirotonit ieromonah, de către episcopul Grigorie de la Athos. Deoarece obștea continua să se mărească, Paisie împreună cu frații, în număr de 60, va înființa în 1757, Schitul Sfântul Ilie, rânduindu-le viața după principiile Sfinților Părinți, după *Regulile* Sf. Vasile cel Mare.

Atitudinea ostilă a turcilor, pe de o parte, precum și rivalitatea dintre greci și slavi care exista la Sfântul Munte, pe de altă parte, l-au determinat pe Paisie să se gândească la reîntoarcerea în țările române, și în 1763, împreună cu alți 63 de frați, au venit în Moldova, la mănăstirea Dragomirna, unde a rânduit aceeași viață ca și la Sfântul Munte, iar în curând obștea mănăstirii ajunsese la impresionantul număr de 350 de părinți și frați.

În urma conflictului ruso-turc (1768-1744), partea de nord a Moldovei a trecut sub stăpânirea Austriei. Teama de uniație și atitudinea guvernului austriac, care privea cu ostilitate bisericile și mănăstirile ortodoxe, au determinat pe Paisie să accepte invitația soborului mănăstirii Secu, unde se instalează în data de 14 octombrie 1775. Și aici Paisie va organiza viața monahală după rânduiala Sfântului Munte. După patru ani, Paisie împreună cu obștea sa va primi în dar de la voievodul Constantin Moruzi mănăstirea Neamț, astfel că cea mai veche mănăstire din Moldova ajunge să fie condusă de starețul cu înaltă trăire duhovnicească, Paisie.

În anul 1791, starețul Paisie a fost hirotesit arhimandrit de către arhiepiscopul Ambrosie Serebrenikov, ca urmare a venirii acestuia în funcția de exarh al Moldovei, iar în 1792 s-a întâlnit cu tânărul episcop Veniamin Costache, care dorea și el ca să fie numit cu metanie la Neamț, și ca urmare el a primit de la vestitul stareț învățăturile și sfaturile cuvenite, făcând ascultare și ca frate.

Dar starea sănătății starețului Paisie a început să slăbească, iar în ziua de 15 noiembrie 1749, împărtășindu-se cu Sfintele taine și transmitând pace și binecuvântare întregului sobor, prin cei doi duhovnici, Silvestru și Sofronie, a adormit întru Domnul. În mormântarea s-a făcut de către soborul mănăstirii, unde s-a rostit și un *Cuvânt la îngroparea Preacuviosului părintele nostru Paisie, arhimandritul și starețul sfintei mănăstiri Neamțul și Secul*, care a fost copiat în numeroase manuscrise românești.

Cea mai de seamă lucrare a Cuviosul stareț Paisie o constituie *Așezământul*, în 8 puncte, alcătuit odată cu stabilirea la Dragomirna. În această lucrare Sfântul Paisie stabilea normele vieții monahale, norme care erau alcătuite după învățătura *Sfintei Scripturi* și a Sfinților Părinți. Rezultatul acestor norme se constituia în faptul că la mănăstirile unde au fost aplicate (Dragomirna, Secu, Neamț), s-au alcătuit obști asemănătoare celor din Sfântul Munte.

Spiritul de organizare a vieții monahale a dăinuit mulți ani așa cum l-a statornicit Paisie. Pravila sa a fost aprobată și întărită prin hrisoave domnești, deoarece numeroase manuscrise românești, începând din 1795 și până în 1880, au transmis copii după *Așezământul* Sfântului Paisie.

Dintre operele sale mai putem evidenția: *Despre rugăciunea minții*, *Viața Sfântului Grigorie Sinaitul*, scrisă de Patriarhul Calist, o traducere din limba greacă în limba slavă, și mai cu seamă traducerea *Filocaliei*, din greacă în slavă, prin aceasta monahismul Bisericii Ruse fiind înzestrat cu talmăcirile Sfinților Părinți nevoitori.

Mai putem remarca faptul că sistemul stăreției practicat de Sfântul Paisie s-a răspândit în sec. al XIX-lea la un număr de 117 mănăstiri și schituri din 35 de eparhii. De asemenea, numeroase manuscrise slavone ale Starețului s-au răspândit în copii și se păstrează în mănăstirile din Bulgaria, Serbia, Din Athos, și din alte biblioteci publice de peste hotare.

Cea mai autentică *Viață a Sfântului Paisie* este cea scrisă de monahul Vitalie, care aduce mărturii oculare în legătură cu ultimii ani de viață ai Cuviosului.

În 1967, starețul de atunci al mănăstirii Neamț, Arhim. Nestor Vornicescu, a chestionat pe cei mai bătrâni părinți ai mănăstirii, care au mărturisit că ei au continuat tradiția înaintașilor lor, considerându-l pe Paisie "sfânt", și numindu-l "*Cuviosul Paisie*". Portrete ale sale sunt pictate în holul palatului patriarhal și în paraclisul Seminarului Teologic de la mănăstirea Neamț.

Pr. Dr. Paul Mihail

Text cules de Roxana și Georgiana Aioanei

Despre puterea rugăciunii și a postului - Sfântul Grigorie Palama -

Să ne ținem, fraților, de binele pe care-l aduc postul și împlinirea înfrânării, să dăm crezământ temeinic bunei așezări sufletești legate de acestea, să arătăm limpede cât de mari sunt roadele lor, „căci după roade se cunoaște pomul” (Luca 6, 44) și „Cuvine-se ca plugarul ce se ostenește să mănânce el mai întâi din roade – înțelege cele ce-ți grăiesc”, zice Apostolul (II Timotei 2, 6). Fiindcă celelalte virtuți curăță, fie sufletul, fie trupul, înfrumusețându-le pe ele, dar mai mult curăță și înfrumusețează rugăciunea și cunoașterea, care curăță și înfrumusețează mintea, blândețea – partea volitivă a sufletului, iar înțelepciunea – dorința și pofta. Postul și cumpătarea aduc întărire trupului, veștejesc furia mâniei și a poftei, aduc văzduh slobod și curat petru minte și o fac ca și cum ar fi senină, o curățesc pe ea de aburii neplăcuți pricinuiți de mulțimea mâncărilor și de pâcla izvorâtă din acestea. Prin post și cumpătare, omul din afară se nimicește; și pe cât acestea se strică, pe atâta omul dinlăuntru se înnoiește, după cuvântul Apostolului. Căci se spune: „Pântecele gras nu zămisleşte o minte ascuțită”. Așadar, pântecele care a fost subțiat prin post și înfrânare, acela și mintea neapărat o ascute.

Tu, cititorule, în toată viața ta, ai cele patruzeci de zile ca lungime a postului, iar aplecarea spre apus a sorelui îți hotărânește de fiecare dată postul din acea zi. Oare înfrânarea de la hrană în acea vreme nu este ușoară aproape pentru toți și rânduită pe potrivă? Numai să fie și hrană potrivită; căci astfel, postind cu cumpătare și hrânindu-te cu măsură, nu vei părăsi multă vreme pe ei cei ce nu se hrănesc. Abține-te de la carne și fugi de

postul care ar aduce stricăciune... Și pe cât se arată, (nu doar) cel desfrânat păcătuiește cu propriul său trup, dar și cel lacom cu pântecele se face vinovat trupului său, slăbindu-i puterile și aplecându-l spre boală.

Întrucât lipsa de înfrânare se săvârșește prin toate simțurile noastre, se cade să cunoaștem bine înfrânarea. Dacă postești în privința mâncării, dar ai privirea îndreptată spre desfrâul cuibărit în cămara sufletului tău, spre iscodire și spre invidie, dacă poștești să auzi defăimări, și cântece deocheate, și șușoteli mârșave, și orice altă ispitire vătămătoare a simțurilor noastre, ce folos mai ai de pe urma postului? Desigur, nici unul...

Postul adevărat acesta este: cel ce, întinzându-se asupra tuturor curăță toate și-i vindecă pe toți. Pentru că este blândă, plină de iubire, fraților, tămăduirea sufletului prin post, iar de aceea și Părinții noștri ne-au rânduit acest post în zilele cu pricina.

Să nu ne lepădăm, iubiților, numai de viața cea petrecută întru moliciune și risipă, dar și postul nostru, și cântarea noastră de psalmi, și rugăciunea noastră, să le facem ca și cum Dumnezeu ar fi de față și ne-ar căuta cu ochiul Lui; știind noi că nici postul, nici cântarea de psalmi, nici rugăciunea nu ne pot mântui prin ele însele, ci numai puterea lui Dumnezeu, înaintea Căruia se săvârșesc acestea.

Text cules de Vasilica Onofrei

CALEIDOSCOP

Reorganizarea Mitropoliei Ardealului

Întrunit la Reședința patriarhală în sesiune de lucru în data de 4 noiembrie a.c., sub președinția Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât:

- validarea alegerii de către Colegiul Electoral Bisericesc, în ziua de 3 noiembrie a.c., a Prea Sfințitului Părinte Dr. Laurențiu Streza în postul de Mitropolit al Sibiului;
- reorganizarea Mitropoliei Ardealului, din motive pastoral-misionare, în *Mitropolia Sibiului și Covasnei-Harghitei*, cu reședința în Municipiul Sibiu și *Mitropolia Clujului, Alba-Iuliei, Crișanei și Maramureșului*, cu reședința în municipiul Cluj-Napoca;
- aprobarea, ca ediție de probă, a textelor liturgice ale celor trei Sfinte Liturghii (a Sfântului Ioan Gură de Aur, a Sfântului Vasile cel Mare și a Darurilor Mai Înainte Sfințite), diortosite de Înalt Prea Sfințitul Părinte Bartolomeu al Clujului;
- aprobarea Liturghierului în limbaj mimico-gestual și simbolistica semnelor pentru comunitățile de hipoacuzici.

(Sursa: Biroul de Presă al Patriarhiei Române)

Prea Fericitul Parinte Patriarh Teoctist a primit diplomă de excelență din partea Comisiei UNESCO pentru Romania

Joi, 10 noiembrie, Prea Fericitul Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a primit diploma de excelență din partea Comisiei UNESCO de Organizare, Cultura, Știință și Educație pentru România. Această distincție i-a fost acordată Întâistătătorului Bisericii Ortodoxe Române pentru contribuția Prea Fericirii Sale la dialog și toleranță, precum și ca o recunoaștere a promovării înțelegerii între civilizații și religii. Distincția i-a fost înmănată Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist de către domnul Alexandru Mironov, Secretar General al Comisiei Naționale a României pentru UNESCO.
(Sursa: www.trinitas.ro)

Programul săptămânal în Postul Crăciunului:

Pentru Taina Spovedaniei:

- MARȚI, MIERCURI, JOI 8.00 - 10.00 și 16.00 - 18.00
- VINERI 7.00 - 8.00 și 10.00 - 12.00
- SÂMBĂTĂ - 8.00 - 10.00 și 18.00 - 20.00

Pentru Taina Împărtășaniei:

- Duminica și sărbătorile cu cruce roșie, la Sfânta Liturghie, la momentul cerut de canoanele Bisericii, pentru folos sufletesc și bucuria unei eficiente comuniuni cu Sfintele Taine.
- În mod excepțional, pentru copiii preșcolari și pentru creștinii aflați în situații speciale, Sfânta Împărtășanie se va putea administra în afara cadrului canonic al Sfintei Liturghii.
- Pentru persoane bolnave sau în vârstă, care nu se pot deplasa la Biserică, se pot face programări la telefonul parohiei: 211 273

Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax **211 273**, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh Mihai Mărgineanu
Preot II Viorel Mihalache
Secretar redacție: Vasilica Onofrei

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul IBAN RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450 deschis la Raiffeisen Bank.